

De bemestingsnorm voor fosfaat gaat in 2007 naar 90 kilo per hectare, waarvan maximaal 85 kilo uit dierlijke mest.

Huidige fosfaatnorm is hoog genoeg

De fosfaatbemestingsnorm voor 2007 is voor akkerbouwers hoog genoeg. Dat concludeert Peter Dekker van Praktijkonderzoek Plant & Omgeving (PPO) in Lelystad. De norm voor bouwland is 90 kilo per hectare, waarvan maximaal 85 kilo uit dierlijke mest, en daarmee is een normale oogst mogelijk. Bij een norm lager dan 70 kilo fosfaat per hectare verwacht Dekker opbrengstverliezen of kwaliteitsverlies.

Door: Harma Drenth
Fotografie: archief Agrio

De bemestingsnorm voor fosfaat gaat in 2008 naar 85 kilo per hectare, waarvan maximaal 80 kilo uit dierlijke mest. In de jaren daarna wil de overheid de norm geleidelijk verlagen. „Dat is voor een gemiddeld bouwplan voldoende”, zegt Dekker. Maar die norm gaat geleidelijk omlaag. „Zoals het nu lijkt, wil de overheid in 2015 uitkomen op evenwichtsbemesting, waarbij de fosfaatbemesting gelijk is aan de fosfaatafvoer met het geogste product. Voor bouwland is een norm van 60 kilo per hectare genoemd.”

Om te kijken wat de gevolgen daarvan zijn voor de fosfaattoestand van de bodem en de opbrengsten van de gewassen, heeft Dekker de fosfaatbehoefte van een bouwplan doorgerekend. Hij heeft gekozen voor een bouwplan

met twee gewassen in gewasgroep 1 (aardappelen en uien), één gewas in gewasgroep 2 (suikerbieten) en één gewas in gewasgroep 4 (wintertarwe).

Het gemiddelde bemestingsadvies op bedrijfsniveau voor klei- en zandgrond bij verschillende fosfaattoestanden is weergegeven in tabel 1. „Bij een Pw-toestand lager dan 30 is in dit voorbeeld de gebruiksnorm in 2007 lager dan het bemestingsadvies”, zegt Dekker. „Bij een mogelijke aanvoernorm van 60 kilo per hectare kan ook bij een Pw-getal van 35 niet volgens het advies worden bemest.”

Onderzoek

Een lagere bemestingsnorm dan 70 kilo zal volgens Dekker gevolgen hebben voor de opbrengsten van de gewassen. „Dat zal leiden tot lagere opbrengsten of kwaliteitsverlies. Vooral

1. FOSFAATBEMESTINGSADVIES

(in kg P2O5/ha op bedrijfsniveau bij een bouwplan met aardappelen, uien, suikerbieten en tarwe.)

	Zeeklei	Zand
Pw 40	52	56
Pw 35	66	71
Pw 30	79	88
Pw 25	91	105

Bron: PPO

2. OPBRENGST SUIKERBIETEN

(per fosfaattoestand, met al dan niet een fosfaatbemesting.)

(Pw-getal)	Geen fosfaatbemesting	Wel fosfaatbemesting	Gemiddeld Pw 51 = 100 %
24	20,4	19,3	95
51	20,6	21,2	100
71	21,1	20,6	100
120	21,0	21,2	101

bij een hoger aandeel van fosfaatbehoefte gewassen in het bouwplan." Dekker baseert zich niet alleen op berekeningen, maar ook op de resultaten van meerjarige fosfaatproeven op bouwland. In Nederland zijn drie locaties met dergelijke proeven, waaronder het PPO-proefveld in Lelystad. Dit proefveld is bijna twintig jaar geleden aangelegd. Er zijn vier fosfaattoestanden gecreëerd, variërend van een Pw-getal van 20 tot een Pw van 120.

In 2006 zijn suikerbieten geteeld op dit proefveld. Op alle vier de toestanden is een vergelijking gemaakt tussen wel en geen fosfaatbemesting. De resultaten, uitgedrukt in drogestofproductie van de bieten, zijn weergegeven in tabel 2. De proefveldjes met fosfaatbemesting geven niet een duidelijk hogere opbrengst dan de veldjes zonder fosfaatbemesting. Bij een Pw-getal van 24 had het onbemeste object zelfs een hogere opbrengst dan het bemeste object. „Opvallend is wel dat de opbrengst bij een Pw-getal van 24 gemiddeld 5 procent lager is dan bij de andere fosfaattoestanden”, zegt Dekker.

Over een langere periode laat het onderzoek zien dat de opbrengst bij de laagste fosfaattoestand 9 procent achterblijft, vergeleken met de proefveldjes met hogere Pw-getallen. Het proefveld met dit lage Pw-getal is al vijftien jaar niet met fosfaat bemest.

Zeventig kilo te weinig

Verkoopleider Ko Francke van CZAV verwacht dit jaar ook geen problemen door de fosfaatnorm van 90 kilo. De fosfaattoestanden in het zuidwesten van het land zijn over het algemeen op peil. „De meeste percelen hebben Pw-getallen tussen 25 en 45. Ons advies is dan om de fosfaat te geven voor de meest behoeftige gewassen, zoals aardappelen. Hoe hoog je Pw-getal ook is, dat gewas is gebaat bij verse fosfaat. Uien ook, om een snelle start te krijgen.”

Ook Aaldrik Venhuizen van Agrifirm vindt de norm voor dit jaar hoog genoeg. Hij adviseert wel om volgens die norm te bemesten. „Op termijn wordt het krapper, dus maak nu maximaal gebruik van de fosfaatruimte die je hebt. Met een bemestingsnorm van 70 kilo fosfaat per hectare kun je nog behoorlijk uit de voeten, maar dan moet je fosfaattoestand wel in het streefgebied 35 tot 40 zitten. Bovendien kunnen we nog wel iets bereiken met efficiëntere meststoffen en toedieningstechnieken. Maar ligt je Pw-getal op 25 bij een fosfaatnorm van 70 kilo, dan moet je toch puzzelen welke gewassen nog optimaal je kunt telen.”

Francke denkt dat een norm van 70 kilo per hectare te krap is voor een goede landbouwkundige productie. „De onttrekkingscijfers zijn ooit berekend toen de opbrengsten nog op andere niveaus zaten. Met de nieuwe aardappelrassen en teelttechnieken rooien we soms 70 ton per hectare, in plaats van 40 of 45 ton. Dan zijn de onttrekkingscijfers hoger en dat vraagt om een aangepaste bemesting.” Bovendien zal zo'n krappe bemestingsnorm problemen opleveren voor de veehouderij, denkt Francke. „De afzet van dierlijke mest zal dan moeilijker worden.”